

Tarkastuspäivämäärä:	Tarkastuskäynnin dnro:
----------------------	------------------------

PITOPAIKAN TIEDOT

Toimija	Puhelin	Sähköposti
Osoite	Kunta	
Tilatunnus	Pitopaikkatunnus	Y-tunnus
Teurastamo	Onko lihan suoramyyntiä? ☐ Kyllä ☐ Ei	
Munapakkaamo	Onko kananmunien suoramyyntiä? ☐ Kyllä ☐ Ei	

Kunnaneläinlääkäri	Puhelin	Sähköposti
Edellinen tarkastus tehty (päivämäärä)	Edellisellä tarkastuksella sovittu korjattavaksi epäkohtia/puutteita ☐ Kyllä ☐ Ei	
Epäkohdat/puutteet korjattu ☐ Kyllä ☐ Ei	Lisätietoja	

TIEDOT TUOTANNOSTA

Eläinlaji:	☐ Broileri	☐ Kalkkuna	☐ Munintakana
Isovanhempaispolvi:	☐ Emokasvattamo	☐ Emokanala	
Vanhempaispolvi:	☐ Emokasvattamo	☐ Emokanala	
Tuotantopolvi:	☐ Kasvattamo	☐ Kanala	
Hautomo:	☐ Hautomo		
Kanala/kasvattamotyyppi	☐ Lattia	☐ Kerroskattia	☐ Virikehäkki ☐ Häkki
Tuotantomuoto	☐ Tavanomainen tuotanto ☐ Luomutuotanto ☐ Ulkokanala		
	☐ Pienimuotoinen tuotanto (MMM 316/2021 19 §)		
Kasvattamo/kanala on	☐ Kertäytetty	☐ Osastoittain kertäytetty	☐ Jatkuvatäytetty

OSA I SALMONELLAVALVONNAN TARKASTUS (MMM asetus 316/2021 20 §)

1. Pitopaikan parvien salmonellanäytteenotto edellisen tarkastuskäynnin jälkeen (jatka tarvittaessa erillisellä liitteellä):

Parven tunniste	Kuoriutumispäivä	Ikä tarkastushetkellä (vk)	Parven saapumispäivä	Parven poistopäivä (siirto/teurastus/lopetus)	Lintujen lukumäärä	Näytteenotto-päivä *)	Tutkittu salmonella-valvonta-ohjelman mukaisesti:	
							Kyllä	Ei
							☐	☐
							☐	☐
							☐	☐
							☐	☐
							☐	☐
							☐	☐
							☐	☐
							☐	☐
							☐	☐
							☐	☐

*) Kaikkien parvien kaikki tutkimukset edellisen tarkastuskäynnin jälkeen

Tiedoksi: sivut 1–4: kunnaneläinlääkäri, pitopaikka, Ruokavirasto/eläinlääkintähuollon alueellinen yksikkö, sivut 1-2: teurastamo/munapakkaamo

Parven tunniste	Kuoriutumispäivä	Ikä tarkastushetkellä (vk)	Parven saapumispäivä	Parven poistopäivä (siirto/teurastus/lopetus)	Lintujen lukumäärä	Näytteenotto-päivä *)	Tutkittu salmonella-valvonta-ohjelman mukaisesti:	
							Kyllä	Ei
							☐	☐
							☐	☐
							☐	☐
							☐	☐
							☐	☐

Huomautuksia:

*) Kaikkien parvien kaikki tutkimukset edellisen tarkastuskäynnin jälkeen

2. Hautomon salmonellanäytteenotto edellisen tarkastuskäynnin jälkeen (jatka tarvittaessa erillisellä liitteellä):

Hautomon kirjallinen näytteenottosuunnitelma (MMM 316/2021 15 §)				
☐ Kunnossa ☐ Ei, huomautuksia:				
Näytteenottosuunnitelma on toimitettu kunnaneläinlääkärille ☐ Kyllä ☐ Ei				
Näytteenotto-päivämäärä	Tutkittu hautomon näytteenottosuunnitelman mukaisesti:			Huomautuksia
	Kyllä	Ei	Lisätietoja	
	☐	☐		
	☐	☐		
	☐	☐		
	☐	☐		
	☐	☐		
	☐	☐		

3. Pitopaikan kirjanpito ja ilmoitukset

3.1. Onko pitopaikassa todettu salmonellatartunta viimeisen 3 vuoden aikana?	☐ Ei	☐ Kyllä, milloin?
3.2. Toimijan kirjaukset salmonellavalvonnasta (MMM 316/2021 24 §)	☐ Kunnossa	☐ Ei
3.3. Ilmoitukset uusien lintujen ottamisesta pitopaikkaan (MMM 316/2021 4 §)	☐ Kunnossa	☐ Ei

4. YHTEENVETO SALMONELLAVALVONNAN TARKASTUKSESTA

☐ Tarkastuksessa ei havaittu epäkohtia/puutteita	
☐ Tarkastuksessa havaittiin seuraavat epäkohdat/puutteet, jotka on kerrottu suullisesti myös tarkastuskäynnillä omistajalle tai haltijalle tai pitopaikan edustajalle:	
Epäkohdat/puutteet on korjattava seuraavaan ajankohtaan mennessä:	
Päiväys	Kunnaneläinlääkärin allekirjoitus sekä leima tai nimenselvennys

Tiedoksi: sivut 1–4: kunnaneläinlääkäri, pitopaikka, Ruokavirasto/eläinlääkintähuollon alueellinen yksikkö, sivut 1-2: teurastamo/munapakkaamo

OSA II PITOPAIKAN SUOJAAMINEN ELÄINTAUDEILTA JA TUOTANTOHYGIENIA

(Eläinterveysäännöstö (EU) 2016/429 10 art.)

RAKENNUS JA OLOSUhteet

Tuotantoyksikön pohjapiirros

Tarkastuskäynnillä kunnaneläinlääkärille esitetään tuotantoyksikön pohjapiirros. Jos ei ole valmista, piirretään tähän.

Pohjapiirros/asemapiirros auttaa hahmottamaan kriittisiä pisteitä; kulkureitit, lannankäsittely, rehuvarastot ja -siilot, kulku munahuoneeseen, tautisulku jne. Merkitse myös kulkureitit ja eläinvirrat pohjapiirrookseen.

Merkitse osastot seuraavilla lyhenteillä: Ka = kasvatusosasto, Mu = munitusosasto, M = munahuone, Tsto = toimisto,
R = Rehuvarasto, L = lantala, TS = tautisulku, - = ilmanvaihto,
→ = nuolilla ihmisten ja kulkuneuvojen (eläinten, rehujen, munien, lannan jne. kuljetukset)
kulkureitit

☐ Pohjapiirros tarkistettu

Toimenpide-ehdotuksia:

TAUTISUOJAUS JA TUOTANTOHYGIENIA

1. Tilalla oleva muu siipikarja			
☐ Ei		☐ Kyllä, mikä?	
2. Tilalla olevat muut tuotanto- tai lemmikkieläimet			
☐ Ei		☐ Kyllä, mikä?	
3. Onko tautisulku käytössä			
☐ Kyllä		☐ Ei, toimenpide-ehdotuksia:	
4. Suojavaatetus	Kengät	Vaatteet	
Hoitajalle	☐ Kyllä ☐ Ei	☐ Kyllä	☐ Ei
Eläinlääkärille	☐ Kyllä ☐ Ei	☐ Kyllä	☐ Ei
Vierailijoille	☐ Kyllä ☐ Ei	☐ Kyllä	☐ Ei
Munien/eläinten kuljettajalle	☐ Kyllä ☐ Ei	☐ Kyllä	☐ Ei
Toimenpide-ehdotuksia:			
5. Onko linnuilla pääsy ulos			
☐ Ei		☐ Kyllä, lisätietoja:	
6. Haittaeläinten torjunta (sis. tuotantotilat, rehu- ja kuivikevarastot)			
☐ Kunnossa		☐ Ei, toimenpide-ehdotuksia:	
7. Hallin puhdistus ja pesu erien välillä			
☐ Kyllä		☐ Ei, toimenpide-ehdotuksia:	
8. Hallin desinfiointi erien välillä			
☐ Kyllä		☐ Ei, toimenpide-ehdotuksia:	
9. Juoma- ja rehulinjojen puhdistus erien välillä			
☐ Kyllä		☐ Ei, toimenpide-ehdotuksia:	
10. Karsittavien lintujen lopetus määräysten mukaisesti			
☐ Kyllä		☐ Ei, toimenpide-ehdotuksia:	
11. Munintansa lopettaneiden kanojen lopetus			
☐ Teurastus		☐ Lopetus, menetelmä:	
12. Raatojen hävitys määräysten mukaisesti			
☐ Kyllä		☐ Ei, toimenpide-ehdotuksia:	
13. Kirjanpito pitopaikan linnuista ja tapahtumista (1069/2021 7 §)			
☐ Kunnossa		☐ Ei	
14. Kirjanpito (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004, liite I)			
Rehukirjanpito	☐ Kunnossa	☐ Ei	
Lääkityskirjanpito (sis. rokotteet)	☐ Kunnossa	☐ Ei	☐ Ei annettuja lääkityksiä
15. Käytössä oleva rehu	☐ Oma vilja	☐ Ostovilja	☐ Teollinen rehu
16. Rahtisekoittajan käyttö	☐ Kyllä	☐ Ei	
17. Rehuvarastojen merkintä	☐ Kyllä	☐ Ei	
18. Veden kulutuksen seuranta	☐ Kyllä	☐ Ei	
19. Rehun kulutuksen seuranta	☐ Kyllä	☐ Ei	
20. Kirjanpito sairauksista ja kuolleista linnuista	☐ Kyllä	☐ Ei	
21. Onko kohonneen poistuman syyt selvitetty?	☐ Kyllä	☐ Ei	☐ Ei kohonnutta poistumaa
Lisätietoja, huomautuksia tai suositeltavia toimenpiteitä			

Päiväys	Kunnaneläinlääkärin allekirjoitus ja nimenselvennys tai leima
---------	---

Tiedoksi: sivut 1–4: kunnaneläinlääkäri, pitopaikka, Ruokavirasto/eläinlääkintähuollon alueellinen yksikkö, sivut 1-2: teurastamo/munapakkaamo

Ohjeita kunnaneläinlääkärille

Osa I

Salmonellavalvonnan viranomaistarkastuksista siipikarjan pitopaikassa säädetään zoonooseista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (316/2021) 20–23 §:ssä. Tarkastuskäynnin yhteydessä kunnaneläinlääkäri ottaa pitopaikasta salmonellanäytteet asetuksen (316/2021) 20–23 §:n mukaisesti. Näytteenotosta täytetään erillinen lähete laboratoriota varten. Tarkastuksiin sovelletaan myös Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2017/625 (virallista valvontaa koskeva asetus).

1. Pitopaikan jokaisen parven osalta tarkastetaan, että salmonellanäytteet on otettu lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Kaikki näytteenottopäivät merkitään lomakkeeseen. Myös niiden parvien näytteenotto tulee tarkastaa, jotka on poistettu pitopaikasta edellisen tarkastuskäynnin jälkeen. Toimijan näytteenottovaatimukset on kuvattu maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (316/2021) 2 luvussa. Jos näytteenotossa on puutteita, puutteet kirjataan tarkastuslomakkeelle.

2. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (316/2021) 15 §:n mukaan hautomossa otetaan tuotantoympäristönäytteitä toimijan laatiman kirjallisen, kunnaneläinlääkärille tiedoksi toimitetun näytteenottosuunnitelman mukaisesti. Näytteenottotiheyden ja näytemäärän suunnittelussa on otettava huomioon hautomon tuotantokapasiteetti, rakenteet ja toimintatavat. Tarkastuskäynnillä hautomossa verrataan toteutuneita näytteenottoja näytteenottosuunnitelmaan. Mahdolliset puutteet kirjataan tarkastuslomakkeelle.

3.2. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (316/2021) 24 §:ssä säädetään toimijan kirjauksista. Salmonellavalvontaan sisältyvää näytteenottoa koskevan kirjanpidon on oltava parvikohtaista. Kunkin parven osalta on kirjanpidosta käytävä ilmi näytteenottopäivämäärät, näytteiden tutkimustulokset sekä asetuksen liitteen 1 kohdassa 3 mainitut tiedot parvesta. Salmonellanäytteenottoa koskevia tietoja tulee verrata pitopaikan eläinluetteloon, jotta voidaan varmistua, että kaikista parvista on otettu salmonellanäytteet. Hautomoa koskevasta kirjanpidosta on käytävä ilmi näytteenottopäivämäärät, näytteiden määrät, näytteenottokohteet sekä näytteiden tutkimustulokset. Jos kirjanpidossa todetaan puutteita, toimijaa pyydetään täydentämään kirjanpitoa.

3.3. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (316/2021) 4 §:n mukaan toimijan tulee tehdä kunnaneläinlääkärille ilmoitus uusien lintujen ja tietyissä tapauksissa siitosmunien ottamisesta salmonellavalvonnan piirissä olevaan pitopaikkaan. Ilmoitus on tehtävä kahden viikon kuluessa lintuparven tai siitosmunien saapumisesta. Vaihtoehtoisesti kunnaneläinlääkärille voidaan toimittaa etukäteen tieto kuluvana tai seuraavana kalenterivuonna saapuvien parvien suunnitelluista saapumisajankohdista.

4. Jos tarkastuksessa havaitaan epäkohtia tai puutteita salmonellavalvontaa koskevan lainsäädännön noudattamisessa, kaikki puutteet tulee kirjata tarkastuslomakkeelle. Kohtaan 4 merkitään, onko epäkohtia tai puutteita havaittu ja yhteenveto epäkohdista/puutteista. Epäkohtien ja puutteiden korjaamiseksi annetaan toimenpidekehoitus ja korjaamiselle tarvittaessa tarkoituksenmukainen määräaika. Tarvittaessa on ryhdyttävä myös eläintautilain mukaisten hallinnollisten pakkokeinojen käyttöön (eläintautilaki (76/2021) 15 luku). Jos salmonellavalvontaan sisältyvien velvoitteiden noudattamisessa todetaan vakavia puutteita, on kunnaneläinlääkärin tarkastuskäyntien määrää lisättävä (MMM 316/2021 20 §).

Tarkastuskertomuksen toimittaminen munapakkaamoon tai teurastamolle

Elintarvikehygieniasta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (318/2021) 13 §:n mukaan toimijan on toimitettava salmonellatutkimusten ja salmonellavalvontaan liittyvien kunnaneläinlääkärin tarkastuskäyntien tulokset ja ajankohdat siihen kananmunapakkaamoon, johon alkutuotantopaikalta lähetetään kananmunia. Jos lintuja toimitetaan teurastamolle, alkutuotannon toimijan on ilmoitettava teurastamoon kunnaneläinlääkärin viimeisimmän tarkastuksen ajankohta ja tarkastustulos sekä tieto viimeisimmän salmonellanäytteenoton ajankohdasta ja tutkimustuloksesta (MMM 318/2021 18 §).

Osa II

Pitopaikan suojaaminen eläintaudeilta tarkastetaan eläintautilain 75 § nojalla. Bioturvaamiseen liittyvistä toimenpiteistä säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 (eläinterveyssäännöstö) 10 artiklassa, jonka mukaan toimijan on muun muassa vastattava pidettävien eläinten terveydestä, tautien leviämiskäytännön minimoinnista sekä toteutettava tarvittavia bioturvaamistoimenpiteitä.

1–12 ja 15–21. Eläintautilainsäädännössä ei ole kaikilta osin yksityiskohtaisia säädöksiä siitä, mitä menettelyjä siipikarjan pitopaikassa tulee noudattaa eläintautien ennaltaehkäisemiseksi. Varotoimenpiteistä lintuinfluenssan leviämisen ehkäisemiseksi on kuitenkin säädetty maa- ja metsätalousministeriön asetuksella 369/2021. Tähän lomakkeeseen on koottu keskeisiä asioita, joilla on vaikutusta salmonellan ja muiden tarttuvien eläintautien ennaltaehkäisyssä. Pitopaikan tautisuojausten tarkastamisessa otetaan huomioon pitopaikan toiminta. Tarvittaessa pitopaikasta vastuussa olevalle toimijalle on annettava neuvoja ja ohjeistusta tautisuojausten parantamiseksi. Tällaiset asiat kirjataan tarkastuslomakkeelle. Eläinterveyssäännösten 102 artiklan ja komission delegoidun asetuksen (EU) 2019/2035 25 artiklan mukaan siipikarjan pitopaikan toimijan on kirjattava ja säilytettävä tiedot lintujen kuolleisuudesta ja sairastumisasteesta. Joistakin lomakkeessa mainituista kohdista säädetään myös eläinten hyvinvointilainsäädännössä. Jos tarkastuksen yhteydessä todetaan eläinten hyvinvointilainsäädännön vastaista toimintaa, on ryhdyttävä eläinten hyvinvointilainsäädännön edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tautisuojausta koskevia ohjeita on esimerkiksi seuraavissa Eviran arvioimissa hyvän käytännön oppaissa: Lihasiipikarjatilanteen hyvän hygienian opas ja Hyvät rehuvarastojen merkintätavat kotieläintiloilla -ohje. Oppaat ovat saatavissa ETT:n internetsivuilta (www.ett.fi). ETT:n sivuilla on myös muita tautisuojausohjeita. Tarkastuskäynnillä käydään tarvittaessa toimijan kanssa oppaita ja ohjeita läpi.

Lintujen ulospääsyn osalta tulee huomioida maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 369/2021 mukainen siipikarjan ja muiden vankeudessa pidettävien lintujen ulkonapitokiello. Jos tarkastuskäynnin yhteydessä havaitaan puutteita ulkonapitokiellon noudattamisessa, on tarvittaessa ryhdyttävä eläintautilain edellyttämiin toimenpiteisiin (15 luku, Pakkokeinot ja seuraamukset).

13. Eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain (1069/2021) 7 §:n ja eläinterveyssäännösten 102 artiklan mukaisesti toimijalla on tietojen kirjaamis- ja säilyttämisvelvoite. Pitopaikassa on pidettävä kirjaa pitopaikan eläinlajeista, eläinluokista, eläinten lukumääristä, eläinten kuolleisuudesta sekä pitopaikkaan saapuvista ja sieltä lähtevistä eläimistä. Tiedot on kirjattava ja säilytettävä paperilla tai sähköisessä muodossa. Tiedot tulee kirjata viimeistään 3. päivänä tapahtumasta pitopaikan kirjanpitoon. Kirjanpitoa on säilytettävä vähintään kolme vuotta sen vuoden päättymisestä lukien, jolloin kirjanpitoon on viimeksi kirjattu eläintä koskeva merkintä.

14. EU:n yleisen elintarvikehygieniasetuksen (EY) 852/2004 liitteessä I säädetään alkutuotannossa sovellettavista yleisistä hygieniasäännöksistä. Liitteen I, A osan, kohdan III mukaan toimijan on pidettävä kirjaa erityisesti seuraavasta:

- a) **eläimille syötetyn rehun luonne ja alkuperä;**
- b) **eläinlääkkeet tai muut eläimille annetut hoidot, hoidon päivämäärät ja varoajat;**
- c) sellaisten tautien esiintyvyys, jotka voivat vaikuttaa eläinperäisten tuotteiden turvallisuuteen;
- d) eläimistä otettujen näytteiden tai muiden diagnostisiin tarkoituksiin otettujen näytteiden, joilla on merkitystä ihmisten terveyden kannalta, analyysien tulokset; ja
- e) kaikki asiaankuuluvat selvitykset eläinten tai eläinperäisten tuotteiden tarkastuksista.

Kirjanpidon säilytysajasta on säädetty elintarvikehygieniasta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (318/2021) 6 §:ssä.